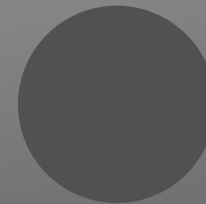
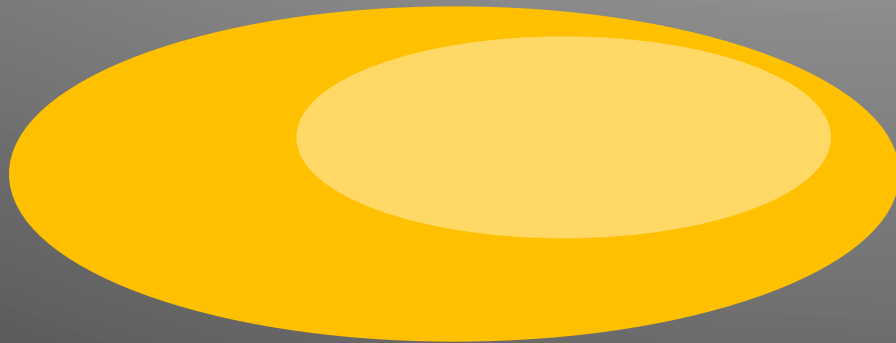

Research Design – vetenskapligt arbete från A till Ö

Eva Friman

2014

vad är vetenskaplig kunskap?

den kunskap som framställs i forskning

kriterium för vetenskaplighet:
att kunna **verifiera** (belägga,
bekräfta) sina påståenden

hur verifiera?

induktion. från det enskilda till det allmänna (när man utgår från erfarenheter/ insamlad data och drar slutsatser)

deduktion. från det allmänna till det enskilda (när man har en hypotes, ett antagande/en gissning, som man sedan försöker verifiera eller falsifiera utifrån insamlad data i det enskilda)

ett vetenskapligt arbetssätt är...

... ett vedertaget sätt att arbeta och kommunicera vetenskapligt, som är accepterat i hela världen

... metodiskt, strukturerat och genomskinligt

...ett sätt att få mer trovärdiga resultat och därmed större gehör för sina slutsatser och större möjligheter att påverka samhället

en vetenskaplig hållning är?

objektiv/
subjektiv?

analyserande/
beskrivande?

normativ/
neutral?

nyanserad?

kritisk?

ja...

kritisk i betydelsen källkritisk och ifrågasättande, kräver bevis

nyanserad så att det finns utrymme för självkritisk reflektion och att vara “djävulens advokat”

analyserande såtillvida att man försöker se orsaker och samband, bakomliggande motiv, men deskriptiv är också okej i vissa sammanhang

objektiv går det inte att vara, men det är bra att sträva mot självreflektion och tydlighet med sin subjektivitet

normativ är man ofta, reflektera över sin hållning och “lägga korten på bordet”

viktiga pusselbitar

respekt för andras
åsikter och lyssna
öppet på deras
argument

självinsikt – man
är en produkt av
sin omgivning

övertyga
genom logisk
argumentation

att ändra åsikt ses som
utveckling och inte
nederlag

fundera kring
andras personers
bakomliggande
åsikter och motiv

vetenskapens ingredienser

teori, ett perspektiv eller ett förhållningsätt om hur saker och ting förhåller sig

metod, d v s ett arbetssätt eller ett sätt att gå tillväga för att samla in, bearbeta och analysera materialet

empiriskt material, d v s material om det man studerar, data som man samlar in för att kunna dra slutsatser

vad är en teori?

en teori är det **perspektiv** vi anlägger
i det vetenskapliga arbetet

inom **naturvetenskapen** finns vissa
givna teorier om vad som kännetecknar naturen
(t.ex. gravitationsteori, kvantmekanik)

inom **human- och samhällsvetenskapen** finns många
olika teorier om hur samhället och människor "fungerar" –
men de är inte lika lätta att "bevisa" som naturvetenskapliga
teorier, utan är snarare synsätt och angreppssätt

problem...

...uppstår ofta när någon tycker att deras teori kan förklara "allt"

...skapas när man envisas med att ställa förhållnings-sätt emot varandra istället för att se dem som komplement till varandra

tvärvetenskap
försöker komma runt
dessa problem

metod

insamlingsmetod –

vedertagen vetenskaplig metod som används för att samla in det empiriska materialet

intervjuer
experiment
enkäter
observationer
litteraturstudier

analysmetod – vedertagen vetenskaplig metod som används för att analysera det empiriska materialet; kopplad till vald(a) teori(er)

statistisk analys
textanalys
diskursanalys

lära sig detta i två steg

På grundnivå lär man sig att **använda sig av** vedertagna vetenskapliga teorier och metoder.

På masters- och forskarnivå lär man sig att **vidareutveckla** sådana teorier och metoder.

data/empiriskt material

primärdata –

man samlar själv in data direkt från källan genom att t.ex. göra intervjuer, ta prover, dela ut enkäter.

Sedan bearbetar man det insamlade materialet och analyserar det utifrån bestämda kriterier

ibland kan man få tillgång till andras primärdata, men det är ovanligt

sekundärdata –

man bygger på redan insamlad och bearbetad data som man själv väljer ut, bearbetar och analyserar på ett nytt sätt

t.ex. statistik,
resultat från andra
undersökningar,
rapporter, böcker

din forskningsuppgift

formulera
frågeställning

analysera och
dra slutsatser

Uppsatsen/arbetet ger dig möjlighet att prova på att självständigt genomföra en vetenskaplig studie och berätta om den genom att skriva en vetenskaplig text. Du får öva på att...

välja metod
och material

skriva
vetenskapligt

att tänka på inför din studie

du kan börja i olika ändar för att komma på vad man vill studera, men du måste fundera på alla beståndsdelar!

problemställning
och syfte med
studien

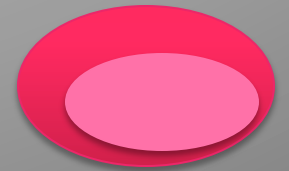
teoretisk
förankring av
studien

hur studien ska
genomföras -
avgränsningar och metod

material som du
vill arbeta med

vad innebär det alltså att forska?

Det handlar om att på **ett systematiskt sätt** (metod) bearbeta ett problem eller en frågeställning utifrån **teoretiska förhållningssätt**.

Forskningen framställs i en vetenskaplig uppsats, där läsaren har möjlighet att följa resonemangen och förstå hur och varför tolkningar gjorts.

Referenser redogörs för på ett sätt som gör det lätt för läsaren att verifiera dem, för att göra forskningen och uppsatsen "genomskinlig".

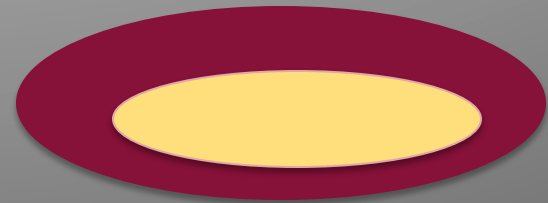
vad kännetecknar en bra uppsats?

- intresseväckande
- aktuell
- välskriven – lättförståelig och välformulerad text, förklaring av disciplinära och tvetydiga begrepp
- trovärdig
- begriplig
- logiskt upplagd; ”röd tråd”
- egen vetenskapligt hållen analys & adekvata tolkningar...
- ...som förhåller sig till tidigare forskning
- lagom lång
- inlämnad i tid

själva uppsatshantverket

- 1) Problemformulering
- 2) Syfte
- 3) Vetenskaplig teori
- 4) Vetenskaplig metod
- 5) Disposition – exempel
- 6) Avsnitt i uppsatsen

problemformulering

Den som formulerar problemet bestämmer vad som ska diskuteras!
Detta är ditt privilegium. Ta hjälp av handledaren att bedöma om det problem du vill angripa är realistiskt för en B-uppsats.

Nästan alla problem går att hantera i en B-uppsats om man gör lämpliga avgränsningar så att syftet blir hanterbart.

Två särskilt vanliga misstag:

- 1) att välja en problemställning som är alltför vid
- 2) att formulera problemställningen på ett alltför krångligt sätt

Besvara de här frågorna inför problemformuleringen:

- ✓ **Vad** menas med begreppet/begreppen/fenomenet?
- ✓ **Vilka/vad** nå kunskap om?
- ✓ **Var** finns problemet (d v s rumslig aspekt och kontext)?
- ✓ **Hur** avgränsa uppgiften?
- ✓ **När?** Vilken tidsperiod vill du/ni undersöka?
- ✓ **Varför** undersöka just det här?

syfte

Syftet kan placeras in i någon av dessa kategorier:

- att **beskriva** (underbyggande, dokumenterande forskning)
- att **förklara** (utveckla kausalförståelse, d v s hitta orsaksförklaringar)
- att **förstå** (meningar med handlingar; att utveckla en helhetsförståelse av samhället)
- att **förutsäga**
- att **utvärdera** (t ex bedöma effekten av åtgärder)

syfte, forts.

- att **ge beslutsunderlag** (handlingsinriktad forskning)
- att **förändra** (aktionsforskning)
- att **utveckla nya perspektiv** (som gör att man ser världen med nya ögon)
- att **utforma konkreta framtidsscenarios** (d v s att knyta ihop det önskvärda med det som är möjligt genom att klargöra betingelserna för förändring)

vetenskaplig teori

En **teori** är ett system av inbördes relaterade begrepp som tillsammans ger en bild av en företeelse. Teori är tolkningsram, förståelse och världsbild.

Hela forsknings- och uppsatsarbetet sker **mot bakgrund av och inom ramen för teorin**. Den påverkar hur frågeställningen ser ut, på vilket sätt du värderar, tolkar och analyserar ditt empiriska material och i vilket sammanhang du sätter dina slutsatser.

Det är viktigt att **göra teorin synlig** så att läsaren självständigt kan förhålla sig till uppsatsens slutsatser.

vetenskaplig metod

... handlar om att man samlar in, organiserar, bearbetar och analyserar på ett så **systematiskt sätt** att andra kan “syna ens kort”. Därför **redogör man också noga** för sin metod.

dispositionsexempel

Sammanfattning

Innehållsförteckning

1. Inledning med problemformulering och syfte

2. Teori

3. Metod

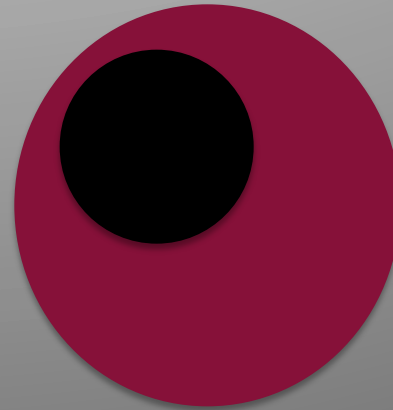
4. Empiri/resultat

5. Analys

6. Slutsatser (och ev. förslag till vidare forskning och diskussion; kan vara två olika avsnitt)

Källförteckning

Bilagor/Appendix

avsnitt i uppsatsen – SAMMANFATTNING

- vad har jag gjort?
- hur har jag gjort det?
- vad kom jag fram till?
- vad föreslår jag?

avsnitt i uppsatsen – INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- kan läsaren snabbt orientera sig i uppsatsen?
- lagom många och rätt avgränsade avsnitt?

avsnitt i uppsatsen – TITEL OCH RUBRIKER

- korta
- kreativa/spännande
- informativa

avsnitt i uppsatsen

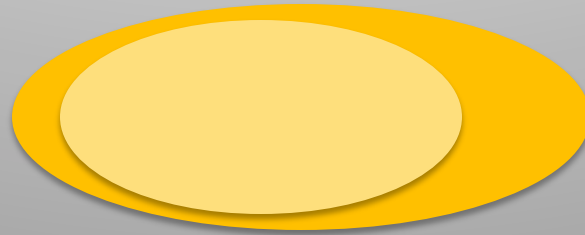
- **Fråga/problem.** Väsentlig? Rimlig att lösa? Lämpligt formulerad?
- **Syfte.** Vad vill jag åstadkomma och för vem?
- **Avgränsningar.** Vad behandlar jag och vad behandlar jag inte?
- **Tidigare forskningsresultat/uppsatser/artiklar/böcker.** Relevanta.
- **Angreppssätt.** Hur vill jag närma mig mitt ämne?
- **Grundläggande synsätt.** Vad är viktigt?

avsnitt i uppsatsen

- **Teori.** Hur tolkar jag mitt material? Kan jag bygga på några andra teorier?
- **Metod.** Hur går jag tillväga för att forska systematiskt?
- **Empiri/resultat (uppsatstexten).** Skriver jag klart, logiskt och med rätt språk för läsaren?
- **Analys.** Förhåller jag mig till teoriramen på ett djupt och fruktbart sätt?

avsnitt i uppsatsen

- **Slutsatser.** Vad kom jag fram till? Har jag uppfyllt mitt syfte?
- **Diskussion.** Vill jag koppla ämnet till ett större sammanhang, och kanske spekulera lite?
- **Nya frågor.** Vad borde man veta mer om?
- **Källor.** Vilket material har jag använt?
 - böcker
 - tidnings- och tidskriftsartiklar
 - utrednings- och forskningsrapporter
 - internetkällor (*obs!* kom ihåg att ange datum och korrekt adress)
 - enkäter
 - intervjuer
 - observationer
 - etc.
- **Bilagor/appendix.** Har jag intressant material som inte passar i själva uppsatstexten?

lycka till!

